

Workshop Cultureel sensitief werken met het Vlaggensysteem

6 april 2017

Buiten de Lijnen:

- Verdieping, onderbouwing en aanvulling van het Vlaggensysteem
- Professionals handvatten geven om seksueel gedrag ook bij kinderen / jongeren met 'speciale behoeften' te duiden, beoordelen en te ondersteunen
- Beperking, trauma, cultuur & gender
- April 2016 verschenen.

Sensoa i.s.m. Movisie en Rutgers.

Vraag uit het veld: *Kan ik het vlaggensysteem wel gebruiken als er sprake is van een andere etniciteit, cultuur of religie?*

- Verdieping: hoe werk je cultuursensitief met het Vlaggensysteem?

⇒ Beoordelen we anders?

⇒ Reageren we anders?

- Cultuur, etniciteit en religie: vaak door elkaar gebruikt

Cultuur:

- Regels voor gedrag die worden geïnternaliseerd en mensen laat denken en handelen op een bepaalde wijze
- Iedereen en alles heeft cultuur, niet alleen 'de ander'
- Cultuur is dynamisch

Kortom:

- 'De Antilliaan', 'de Turk' bestaan niet, net zoals dat 'de Nederlander' niet bestaat
- Culturele sensitiviteit is van belang, tegelijkertijd oog hebben voor diversiteit binnen diversiteit

“Twee meisjes of jongens, zelfde leeftijd, etniciteit, opleidingsniveau en religie kunnen een heel andere beleving hebben van liefde en seks en heel andere keuzes maken” (Cense et al., 2012)

Invloed culturele achtergrond, religie of etniciteit op seksuele ontwikkeling en gedrag?

- Literatuur: geen risicofactor *an sich* op ondervinden of vertonen seksueel grensoverschrijdend gedrag

Wat wel?

Beperkte kennis, beperkte experimenteerruimte, strikte leefregels, opvattingen over seksualiteit en ervaring, stereotype genderopvattingen

- Van invloed op kwetsbaarheid
- In onderzoek zie je dat in meer of mindere mate terug bij jongeren met een bepaalde etnische of religieuze achtergrond
- Van invloed op ontwikkeling kind/jongere

Kennis, vaardigheden en houding zijn nodig om seksueel contact veilig, prettig en gelijkwaardig te maken (De Graaf et al., 2005)

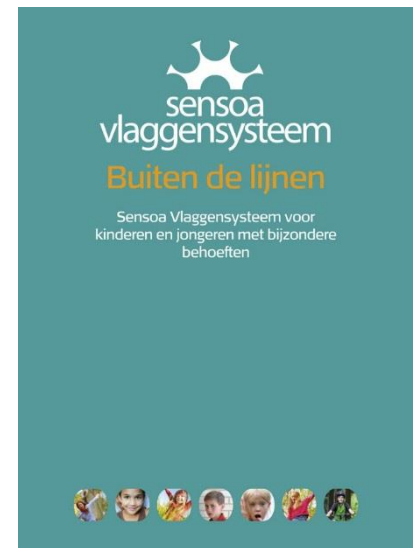
Te zetten stappen bij het duiden, beoordelen en reageren met behulp van de tekeningen:

1. Wat zie je?
2. Wie doet wat? Wie beoordelen we?
3. Past dit in een gezonde seksuele ontwikkeling?
4. Criteria één voor één doorlopen (leeftijdsadequaat – normatieve lijst)
5. Score per criterium
6. Toekennen van de (voorlopige) vlag

➤ **Iedere situatie, ongeacht culturele achtergrond, wordt op dezelfde manier beoordeeld!**

Uitgangspunten:

- Niet strenger of minder streng beoordelen omdat het thuis anders is
- Gemeenschappelijk doel professionele opvoeders, ongeacht normen en waarden: jongeren beschermen tegen seksueel grensoverschrijdend gedrag
- Seksualiteit maakt onderdeel uit van een gezonde ontwikkeling

Wat wel?

- Check: is er sprake van een 'Let op' situatie?

Doorloop de criteria opnieuw

- Criteria goed gewogen?
- Of: te beschermend/achtergrond teveel laten meewegen?

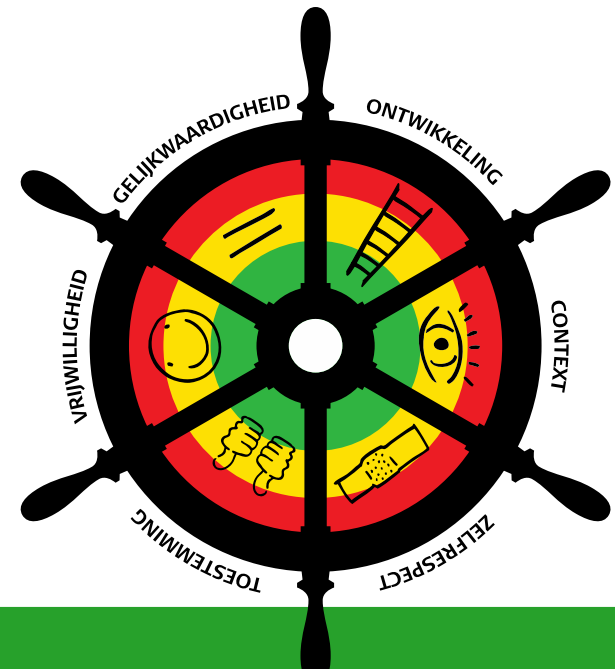
Meestal zelfde beoordeling, zelfde vlag

- Bij verhoogde kwetsbaarheid: meer aandacht voor de risico's

Bij 'cultuur': vragen doorgaans over de criteria 'context' en 'zelfrespect'

- Acceptabel gedrag verschilt per context
 - Denk aan: experimenteerruimte thuis
- Gevoel jongeren: tussen twee werelden leven – verschillende normen
- Zelfrespect niet eenvoudig
- Jongere zichzelf schade berokkent: ga in gesprek – voor zichzelf goede keuzes maken

➤ *Er zijn geen pasklare antwoorden*

Durf te vragen en vraag door!

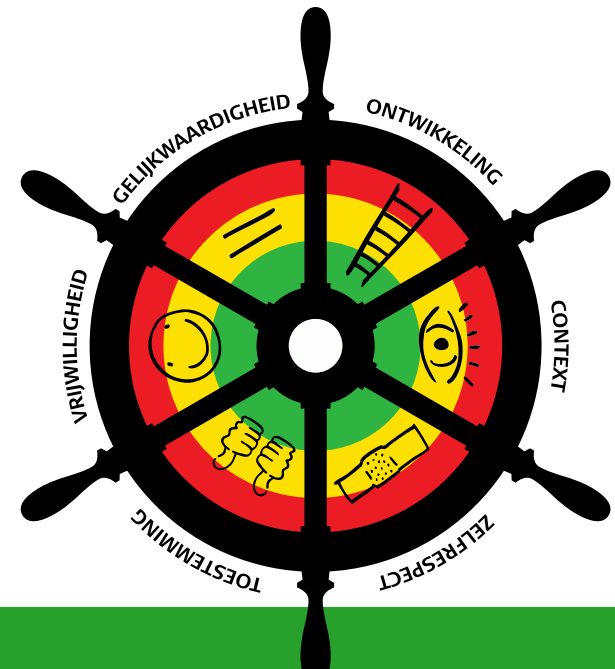
- Kennis seksualiteit: Hoe ben je opgevoed? Seksuele voorlichting (thuis/school)?
- Leefregels: wat mag wel/niet thuis?
- Opvattingen familie seksualiteit? Openheid/bespreekbaarheid seksualiteit?
- Experimenteerruimte thuis?
- Eigen opvattingen en ervaringen?

- In sommige gevallen kan door bepaald gedrag de veiligheid in het geding komen
- Vermoedens van eengerelateerd geweld?
 - Ook hier: durf te vragen en vraag door: Hoe werkt het in jouw familie? Vraag naar voorbeelden van ouders, broers, zussen, neven en nichten.
 - De kunst is om sensitief te zijn voor de culturele achtergrond zonder te vervallen in aannames
- Bij (vermoedens van) eengerelateerd geweld: volg de stappen van de Meldcode
 - Zie ook 'Factsheet De meldcode bij (vermoedens van) eengerelateerd geweld'

Te zetten stappen bij het duiden, beoordelen en reageren met behulp van de tekeningen:

1. Wat zie je?
2. Wie doet wat? Wie beoordelen we?
3. Past dit in een gezonde seksuele ontwikkeling?
4. Criteria één voor één doorlopen
5. Score per criterium (+OK, +/-OK, -OK, --OK)
6. Toekennen van de (voorlopige) vlag

Een jongen en meisje van 15 zijn verstoppt in een kleedhokje. Het meisje toont haar borsten en ze strelen

opmerkingen, komen dichterbij zodra ze omsingeld is. Twee jongens beginnen haar te betasten. Het meisje reageert eerst wat lacherig maar vraagt later tijdens het gebeuren herhaaldelijk om ermee te stoppen. Een derde jongen doet niets, hij kijkt alleen toe. Een vierde jongen uit het groepje zegt dat ze moeten stoppen en trekt het meisje uiteindelijk uit de kring.

Onbeschermde anale seks; maagd blijven, meisje zijn 15 jaar en gelovig

Vragen?

- Beoordeel het gedrag volgens de stappen van het Vlaggensysteem, ongeacht eventuele culturele achtergrond!
- Iedereen heeft cultuur, niet alleen 'de ander'
- Vraag door en vul niet in: jongere is zelf de expert
- Realiseer je dat er veel diversiteit is binnen 'culturele' of 'religieuze' groepen
 - Open benaderen
 - Er zijn geen pasklare antwoorden
 - Denk en handel niet vanuit stereotyperingen

**BEDANKT
VOOR**

UW

AANDACHT

ZIJN ER NOG VRAGEN?

- Toestemming
 - Vrijwilligheid
 - Gelijkwaardigheid
 - Ontwikkeling
 - Context: RJ
 - Zelfrespect
-
- Beoordelen we anders?
 - Vragen?

